

(i) Printed Pages : 7 11/12 Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

1	7	4	2	5
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

**B.A./B.Sc. (General) 5th Semester
(2124)**

HISTORY

Paper : World History 1500-1870 A.D. (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 90

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, including Question No. 1 which is compulsory and selecting **ONE** from each unit.

1. Answer any **NINE** questions of the following in about **25-30** words each :

- (i) What do you mean by Renaissance ?
- (ii) Who was Martin Luther ?
- (iii) Who was Leonardo-da Vinci ? What was he famous for ?
- (iv) Write two main reforms of Frederick the Great.
- (v) What was the Boston Tea Party ?
- (vi) What was Stamp Act ?
- (vii) Write the names of the books of Rousseau.
- (viii) When and where was Napoleon born ? Write his parents' Names.

- (ix) What do you mean by Continental System ?
- (x) What was the principle of balance of power ?
- (xi) Who invented Safety Lamp and when ?
- (xii) Write four causes of the Greek War of Independence.
- (xiii) Who was Mehmat Ali ?
- (xiv) When and between whom Crimean war was fought ?
- (xv) Which prominent leaders played a role in the Unification of Italy ? 9×2=18

UNIT-I

- 2. Explain definition, features and causes of decline of Feudalism. 18
- 3. Describe the Causes and Significance of Glorious Revolution 1688 A.D of England. 18

UNIT-II

- 4. Describe main results of the American Revolution. 18
- 5. Discuss causes and impact of the French Revolution 1789. 18

UNIT-III

- 6. Examine critically the aims, provisions, main principles and decisions of the Vienna Congress. 18
- 7. Describe causes, important inventions and effects of the Industrial Revolution. 18

UNIT-IV

8. Discuss the role of Bismarck in the Unification of Germany.

18

9. On the outline Map of World, mark the following five places and write explanatory notes on any four :

(i) Paris

(ii) Berlin

(iii) New York

(iv) Vienna

(v) Crimean.

10+8=18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न संख्या 1, जो कि अनिवार्य है, सहित कुल पांच प्रश्नों के उत्तर दें और प्रत्येक यूनिट में से एक चयन करें।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं नौ प्रश्नों का उत्तर लगभग 25-30 शब्दों में दें :

(i) पुनर्जागरण से आप क्या समझते हैं ?

(ii) मार्टिन लूथर कौन थे ?

(iii) लियोनार्दो दा विंची कौन थे ? वह किस लिए प्रसिद्ध थे ?

(iv) फ्रेडरिक महान के दो प्रमुख सुधार लिखिये।

(v) बोस्टन टी पार्टी क्या थी ?

(vi) स्टाम्प अधिनियम (Stamp Act) क्या था ?

(vii) रूसों की पुस्तकों के नाम लिखें।

(viii) नेपोलियन का जन्म कब और कहाँ हुआ ? उसके माता-पिता का नाम लिखें।

(ix) महाद्वीपीय व्यवस्था से आप क्या समझते हैं ?

(x) शक्ति संतुलन का सिद्धांत क्या था ?

(xi) सेफ्टी लैंप का आविष्कार किसने और कब किया ?

(xii) यूनानी स्वतंत्रता संग्राम के चार कारण लिखिये।

(xiii) महमत अली कौन थे ?

(xiv) क्रीमिया का युद्ध कब और किसके बीच लड़ा गया ?

(xv) इटली के एकीकरण में किन प्रमुख नेताओं ने भूमिका निभाई ?

9×2=18

यूनिट-I

2. सामंतवाद की परिभाषा, विशेषताओं और पतन के कारणों की व्याख्या करें। 18

3. इंग्लैंड की 1688ई. की गौरवशाली क्रांति के कारण और महत्व का वर्णन करें। 18

यूनिट-II

4. अमेरिकी क्रांति के मुख्य परिणामों का वर्णन करें। 18

5. 1789 की फ्रांसीसी क्रांति के कारण और प्रभाव पर चर्चा करें। 18

यूनिट-III

6. वियाना कांग्रेस के उद्देश्य, प्रावधान, मुख्य सिद्धांतों और निर्णयों की आलोचनात्मक जांच करें। 18

7. ਐਧੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਵਿਝਕਾਰਾਂ ਔਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਾ ਵਰਨ ਕਰੋਂ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਏਕੀਕਰਣ ਮੇਂ ਬਿਸਮਾਰਕ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। 18
9. ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਮਾਨਚਿਤ੍ਰ ਪਰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪਾਂਚ ਸਥਾਨਾਂ ਕੋ ਚਿਹਿਤ ਕਰੋਂ ਔਰ ਕਿਨ੍ਹੀ ਚਾਰ ਪਰ ਵਯਾਖਯਾਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋਂ :
- (i) ਪੈਰਿਸ
 - (ii) ਬਰਲਿਨ
 - (iii) ਨਯੂਯੌਰਕ
 - (iv) ਵਿਯਾਨਾ
 - (v) ਕ੍ਰੀਮਿਯਨ।
- 10+8=18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :
- (i) ਪੁਨਰਜਾਗਰਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ?
 - (ii) ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ ਕੌਣ ਸੀ ?
 - (iii) ਲਿਓਨਾਰਡੋ-ਦਾ ਵਿੰਚੀ ਕੌਣ ਸੀ ? ਉਹ ਕਿਸ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ ?
 - (iv) ਫਰੈਡਰਿਕ ਮਹਾਨ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਸੁਧਾਰ ਲਿਖੋ।
 - (v) ਬੋਸਟਨ ਟੀ ਪਾਰਟੀ ਕੀ ਸੀ ?

(vi) ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਕੀ ਸੀ ?

(vii) ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।

(viii) ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ ? ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।

(ix) ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(x) ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਸੀ ?

(xi) ਸੇਫਟੀ ਲੈਂਪ ਦੀ ਕਾਢ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ?

(xii) ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।

(xiii) ਮਹਿਮਤ ਅਲੀ ਕੌਣ ਸੀ ?

(xiv) ਕ੍ਰੀਮੀਅਨ ਯੁੱਧ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ?

(xv) ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਟਲੀ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ?

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸਾਮੰਤਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਤਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

3. 1688 ਈਸਵੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18

5. ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ 1789 ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਵਿਆਨਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਵਿਵਸਥਾ, ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18
7. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਸਮਾਰਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
9. ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੰਜ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- (i) ਪੈਰਿਸ
 - (ii) ਬਰਲਿਨ
 - (iii) ਨਿਊਯਾਰਕ
 - (iv) ਵਿਆਨਾ
 - (v) ਕ੍ਰੀਮੀਆ।
- 10+8=18